

لنفوسارکم روده کوچک مطالعه رادیولوژیک و معرفی شش مورد

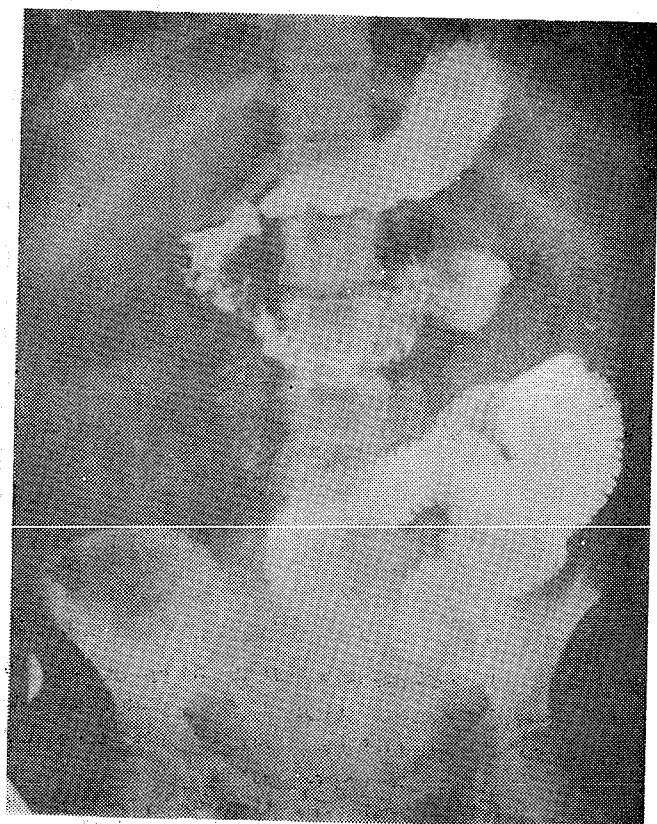
دکتر حسن مقصودی *

مقدمه :

لنفوم دستگاه هاضمه تومر نادری شناخته شده است در صورتی که متأسفانه در مملکت ما این تومور فراوان می باشد و بویژه لنفوسارکم روده کوچک از نوع دیگر رتیکولوسارکم و یا هوچکین فراوان تر است . هدف این مقاله شرح علائم رادیولوژیک و شناسائی آن ضمن آزمایش رادیوگرافی شکم و روده کوچک می باشد و بنظر میرسد که هرگاه به آزمایش رادیولوژیک روده کوچک و تمام لوله هاضمه بیشتر توجه شود انواع لنفوم اولیه هاضمه در مراحل غیر پیشرفته و قابل جراحی و یا رادیوتراپی را بیشتر بتوان افشاء نمود .

معرفی بیماران :

بیمار اول - زن ۲۸ ساله ایست که بعلت درد مبهم شکمی و اختلال هاضمه و بی اشتهائی مراجعه میکند و در لمس شکم توده دردناکی در محل معده و قدری پائین تر احساس می شود . در آزمایش معده ضمن رادیوسکوپی ، آنترمعده باریک و سخت بنظر رسید و جدار آن ناصاف بود . معده تخلیه فوق العاده سریع بود و قوس دوازدهم بلافاصله پر شد و منظره انفیلتراسیون بولیپوئید نشان داد ، بدین جهت یک فیلم از شکم جهت مطالعه معده و روده های کوچک تهیه گردید (شکل ۱) که تصاویر ذکر شده را بخوبی نشان میدهد .

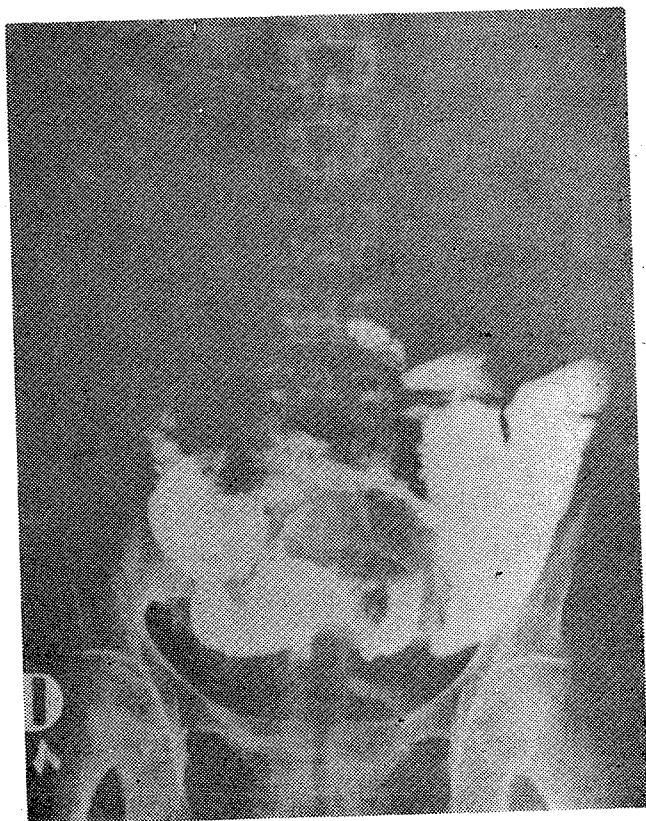

شکل ۱ - جدار معده در محل انحنا بزرگ و کوچک ناصاف و محل آنتر معده باریک و سخت شده قوسهای ژوئن منظره انفیلتراسیون بولیپوئید نشان میدهد ، کادرائی تشر باز بنظر میرسد لکن علت آن ادنوباتی یا بزرگی سرپانکراس نبود و مربوط به ضخامت جدار اثنی عشر می باشد .

* گروه رادیولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه تهران

در آزمایش کولون تغییر شکل بصورت اثر فشار خارجی بر روی سیگموئید دیده می شد .

در ترانزیت روده توموری در قسمت وسطی ایلئون نمایانست (شکل ۳) که قوسهای روده کوچک را از یکدیگر دور ساخته و قسمتی از ایلئون را که مبتلامی باشد متسع ساخته و از آن فیستولی بدخل توده بزرگ کشیده شده است .

شکل ۳- توده بزرگی در محل يك قوس زژونم مبتلا و متسع شده دیده میشود که قوسهای روده را در مجاور خود باطراف زده است و يك فیستول بدخل تویر نشان میدهد . این شکل يك نوع آندو انتریک می باشد .

در جراحی . روده کوچک و قسمتی از مزانتر آن که دچار تومر بود برداشته شد که در آزمایش پاتولوژی تشخیص لنفوسارکوم بود ، بدون ابتلاء لنفاتیکهای مزانتر .

بیمار چهارم- مردیست ۴۵ ساله بادرده ناحیه آپاندیس و توده کوچک قابل لمس که برای اطلاع از وضع سکوم و آپاندیس برای آزمایش کولون معرفی میشود . در روی فیلم تخلیه که مقداری باریم به ایلئون راه یافته (شکل ۴) تصویر يك قوس روده کوچک اتساع یافته با حدود نامنظم و بی شکل دیده شد که همراه با اثر فشار خارجی بر روی سکوم بود .

در جراحی قسمتی از ایلئون و سکوم در مجاور آن و قسمتی از زاویه کبدی و کولون ترانسورس مبتلا شناخته و برداشته

در معاینه، بزرگی طحال و یا کبد و یا ادنوپاتی محیطی و مدیاستینال مشاهده نشد .

در جراحی شکم تومور معده و قوس دوازدهه تا زاویه تریتز دیده شد که غیر قابل عمل بود . در بیوپسی تشخیص لنفوسارکوم بود .

بیمار دوم- مردیست ۲۶ ساله که بادرده شکم و تومور بزرگ قابل لمس مراجعه میکند .

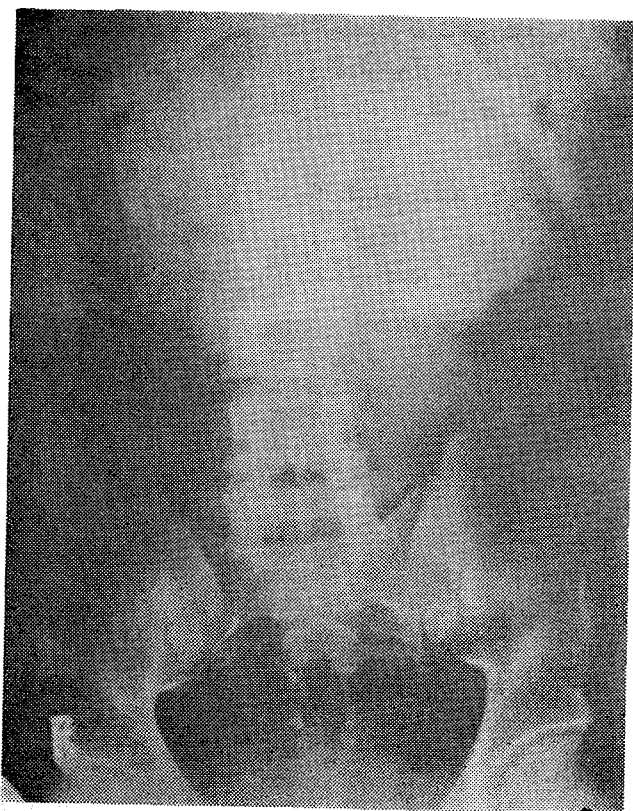
در ترانزیت روده کوچک اتساع در قسمت سوم اثنی عشر دیده می شود (شکل ۲) که همراه با برجستگی چینهای مخاطی و منظره پولیپوئید در آن می باشد ، ضمناً يك قوس دیگر نیز در قسمت میانی ژژونم دچار می باشد .

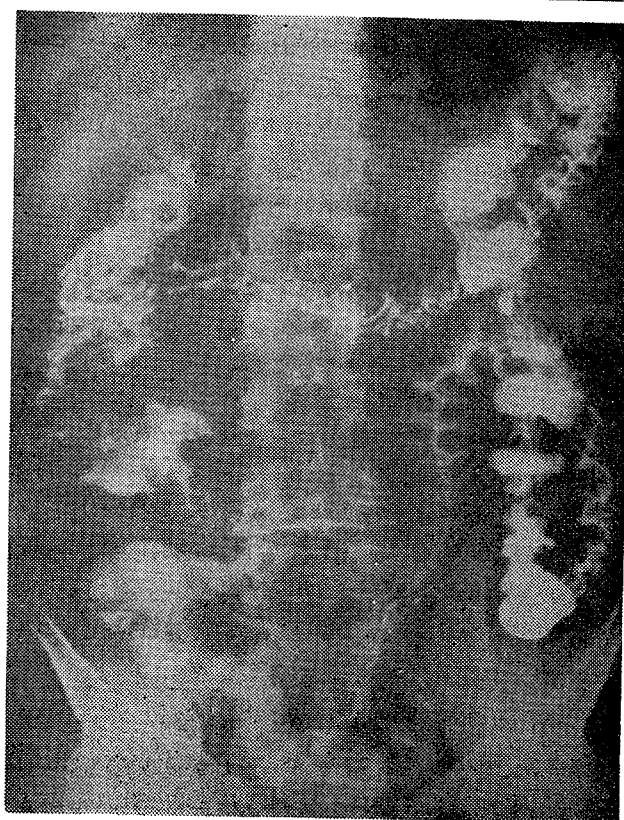
شکل ۲- قوس سوم اثنی عشر اتساع یافته، چینهای مخاطی برجسته تر از عادی هستند. يك قوس دیگر نیز در زیر آن در وسط ژژونم مبتلاست که اتساع و مختصری نیز تنگی ایجاد کرده و تصویر يك اسکاریس در پائین ژژونم مشهود است .

تشخیص در رادیولوژی لنفوم روده مطرح شد و ضمن جراحی شکم معلوم شد که این توده ها غیر قابل عمل است بدین جهت بیمار تحت درمان طبی قرار گرفت .

بیمار سوم- مردیست ۵۰ ساله با تومور شکمی بزرگ که در لمس دردناک می باشد بدون آثار بالینی قابل توجه دیگر .

شکل ۵- ترشح کلیه چپ هنوز ظاهر نشده کلیه راست اندکی ترشح نشان میدهد. تصویر روشن مثلثی در سمت چپ شکم مربوط به يك قوس ژژونم متسع شده می باشد که منظره لبوله تومور در ضلع فوقانی آن مشهود است.

شکل ۴- ایلئون ترمینال و قسمتی از دیوار کوم مبنیلاست و يك نوع اکثریات در محل ایلئون می باشد. ضمناً برجستگی مخاط و سختی جدار کولون عرضی در نزدیکی زاویه کبدی مشاهده می شود که نشانه ابتلاء کولون می باشد.

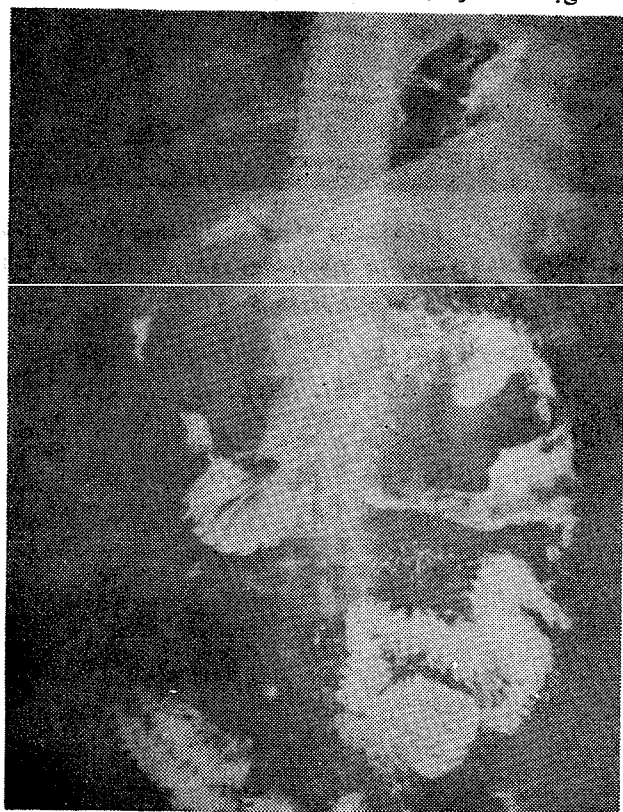
شد. در پاتولوژی، بیوپسی از هر سه قسمت لنفوسارکم نشان داد.

بیمار پنجم- مردیست ۲۸ ساله و برای توموری که در سمت چپ شکم دارد، با تشخیص ضایعه کلیوی و دستگاه ادراری برای آزمایش اوروگرافی معرفی میشود.

در فیلم های اوروگرافی يك تصویر هوائی مثلثی شکل درست چپ شکم روی تمام فیلم ها تقریباً بدون تغییر واضح دیده شد که ضلع فوقانی آن يك تومور لبوله را نشان میداد (شکل ۵).

بنظر رسید که بیمار دچار يك تومور روده کوچک باشد. در آزمایش ترانزیت روده کوچک (شکل ۶) تصویر نامبرده بالا در روده کوچک یعنی ابتدای ژژونم باز دیده می شود که محتوی باریم و مقداری گاز می باشد و در جراحی تومور قابل عمل بود. ادنوپاتی مزانتر تغییر شکل خاصی نداشت. بیوپسی، لنفوسارکم روده کوچک را نشان داد.

شکل ۶- در ترانزیت روده منظره روده مبتلا و محتوی باریم با تصویر قبلی (شکل ۵) کاملاً قابل تطبیق می باشد.

ضمناً در انواع اکتزیانت در فیلم ساده شکم ممکن است با دیدن يك فضای محتوی گاز که نه به هوای معده و روده کوچک و نه به هوای داخلی کولون شبیه است تشخیص لنفوم را مطرح نموده و با آزمایش ترانزیت روده کوچک بررسی دقیق تری بعمل آورد .

* * *

از آقایان دکتر ضیاء شمس و دکتر شمس شریعت که برای تشخیص این بیماران دقت و صرف وقت نموده اند تشکر مینماید .

در اینجا شش مورد لنفوسارکم روده کوچک معرفی شد که همه تومر قابل لمس در شکم داشتند و اکثراً ضایعه را در قسمت اول ژژونم نشان دادند که این خود اهمیت مطالعه ابتدای روده را ضمن آزمایشات روزمره معده اثنی عشر یادآور میسازد و بنظر میرسد که تهیه فیلم يك ساعت بعد در آزمایش معده که در بعضی از ممالک خارجی بطور معمول انجام میشود ضروریست و میتواند موارد غیر پیشرفته از لنفوم ابتدای روده کوچک را در رادیولوژی نشان دهد .

REFERENCES

- 1- Allen, A.W., Donaldson, G., Sniffen, R.C. et Goodule F.: *Amer. J. Surg.*, 140: 428-438, 1954.
- 2- Cattin, Roger : *Bull. Soc. Med. Hop. Paris*, 40, : 44, 1953.
- 3- Cattin, Roger., Carraso R., Frumusan P., Hoppeler A. et Zerah, CH. *Arch. Mal., App. Dig.*, 40: 1289-1301, 1951.
- 4- Claisse, R., Delayeuna, J. et Estienne, B., *Présse. Med*, 73: 845-850, 1965.
- 5- Delannoy, E. et Logache, G., *Arch. Mal. Appar. Dig.*, 11: 744-749, 1948.
- 6- Ellis, H.A., et Lannigan. R., *Gut*. 4: 145, 1963.
- 7- Friedman, A.J., *Amer. J. Med.*, 26: 783 1956.
- 8- Greenfield, H.: *Amer. J. Roent.* 36: 674-677, 1936.
- 9- Gricouroff, G , *J. Radioil.* 47: 136-146, 1966.
- 10- Marshak, and Lindner *Radiology of the small intestine* 358, 360, 361, Saunders Company, 1970.
- 11- Nardi, C.: *Ann. Chir* (Paris) 15: 1472, 1961.
- 12- Nicolo, D.M. Hayness L.B. et Primstifs, *Surg. Gynec. Obstet.* 117: 433-437, 1963.
- 13- Pellier, D.: *J. Radiol.* 47: 146-179, 1960.
- 14- Poer, D.H. *Surgery*, 23: 345-362, 1948.
- 15- Roze, R. et Gras F., *Journ. de radiol.* 44: 809-818, 1963.
- 16- Shackelford, R.T., Wood, S. et Boetnott, J.K. *Amer. J. Surg.* 3: 292-300, 1961.
- 17- Snoddy, W.T. *Gastroentologie.*, 20: 537-553, 1952.
- 18- Spellberg, M.A. et Zivin, S. *Arch. Intern. Med.* 83: 135-149, 1949.
- 19- Sperlling, I. *Arch. Surg* 68: 179-190, 1954.
- 20- Vachon et Coll.: *Arch. de Mal. l'app. dig*, 51: 1193-1197, 1962.
- 21- Wang, C.C. et Petersen, J.A. *Acta Radiol*, 463: 523-532, 1965.